

Forslaget til § 15 indebærer en adgang til at foretage optagelser af værker, der udsendes i radio eller fjernsyn. Heri ligger alene en indskrænkning i ophavsmandens eneret til eksemplar fremstilling efter lovforslagets § 2. Institutionens adgang til at anvende optagelserne til fremførelse eller udsendelse af disse ved hjælp af kabelanlæg følger de samme regler som gælder for institutionens adgang til at fremføre udsendelserne på det tidspunkt, hvor den direkte udsendelse finder sted.

Med »kortvarig brug« menes den brug, der er behov for i de konkrete situationer på grund af ujævne døgnrytmer el.lign. på institutionen. Optagelserne må ikke opbevares udover, hvad formålet tilsiger, hvilket højst kan være nogle få dage.

Bestemmelsen omfatter værker, der udsendes i radio eller fjernsyn. Med hensyn til forståelsen af udtrykket »udsendes i radio eller fjernsyn« henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, stk. 3. Det bemærkes, at bestemmelsen ikke muliggør kopiering af fx videofilm, grammofonplader eller andet, som ikke er udsendt i radio eller tv.

Det forudsættes, at de på institutionen foretagne optagelser kun må udnyttes af institutionen selv, jf. forslaget til § 15, 2. pkt.

Til § 16

Efter den gældende ophavsretslovs § 12 kan det ved kgl. anordning tillades arkiver, biblioteker og museer på nærmere i anordningen fastsatte betingelser til brug i deres virksomhed at fremstille eksemplarer af værker ved fotografering. En tilsvarende bestemmelse findes i fotografilovens § 6.

I henhold til ophavsretslovens § 12 og fotografilovens § 6 er der i anordning nr. 272 af 21. juli 1962 fastsat nærmere regler om arkivers, bibliotekers og museers adgang til at fremstille eksemplarer af litterære og kunstneriske værker mv. ved fotografering.

Efter den nævnte anordning må arkiver, biblioteker og museer fremstille fotografiske kopier af materiale i deres samlinger i beskyttelsesøjemed mv. (§ 2). Af artikler i tidsskrifter mv. samt af kortere afsnit af bøger og andre udgivne skrifter må institutionerne endvidere fremstille fotografiske kopier med henblik på benyttelse i forsknings- eller studieøjemed (§ 3). Institutionerne må ved fotografisk kopiering komplettere defekte værker, såfremt en genanskaffelse af værket ikke er mulig (§ 4). Universitetsbiblioteker og hovedbiblioteker for et vist fagområde må fremstille fotografiske gengivelser af udgivne værker, som findes i institutionens samlinger, og som ikke kan erhverves i boghandelen eller fra udgiveren eller forlæggeren (§ 5).

Forslaget til § 16 medfører en udvidelse af de nævnte institutioners kopieringsadgang til ikke alene at omfatte fotokopiering o.lign., men også kopiering ved lyd- og billedoptagelse. Bestemmelsen i lovforslagets § 16 giver således kulturministeren hjemmel til administrativt at fastsætte nærmere regler, hvorefter arkiver, biblioteker og museer på nærmere fastsatte vilkår kan fremstille enkelte eksemplarer af værker til brug i deres virksomhed. Sker eksemplarfremstillingen på anden måde end ved mikrofilming eller fotokopiering el.lign., må eksemplarerne efter forslaget til § 16, 2. pkt. ikke uden ophavsmandens samtykke udlånes eller på anden måde gøres tilgængelige for almenheden uden for arkivet, biblioteket eller museet.

Forslaget til § 16 er baseret på Ophavsretsudvalgets betænkning nr. 1197/1990. Udvalget begrundet forslaget med den tekniske udvikling i samfundet siden den gældende lovgivnings gennemførelse i 1961. Fotografering er i dag en teknisk utilstrækkelig metode til bevaring af mange arkivalier mv. Væsentlige dele af den kulturelle og samfundsmæssige information, der har relevans for arkiverne, bibliotekerne og museerne (ABM-institutionerne), findes i dag ikke på trykt materiale, men på fonogrammer (grammofonplader, lydbånd o.lign.), videogrammer og medier til elektronisk lagring af data, herunder databaser. Kopiering heraf i beskyttelsesøjemed mv. kan ikke ske ved fotografering. Udvalget finder det derfor nødvendigt, at der skabes hjemmel for, at en sådan kopiering også kan ske ved hjælp af andre tekniske hjælpemidler end fotografering. I modsat fald vil vigtigt historisk materiale kunne gå tabt for eftertiden.

Efter Ophavsretsudvalgets opfattelse knytter der sig ikke rettighedsmæssige betænkeligheder til en kopiering på dette område, når den alene sker med henblik på opbevaring for eftertiden. Derimod gør hensynet til rettighedshavernes interesser sig gældende, når de fremstillede kopier udlånes af biblioteker eller på anden måde gøres tilgængelige for almenheden. Da lyd- og billedoptagelser er sårbare medier, som giver mulighed for ukontrollabel kopiering, finder udvalget ikke, at man bør tillade udlån til almenheden af kopier, som er fremstillet på anden måde end ved fotokopiering o.lign.

Udvalget foreslår endvidere, at fotokopieringsadgangen til forsknings- og studieformål begrænses, så den kun omfatter fotokopiering fra den pågældende institutions egne samlinger. For interurban formidling (dvs. formidling gennem et andet bibliotek) af fotokopierede tidsskriftartikler mv. foreslår udvalget en aftalelicens.

Forslaget om, at den gældende lovs § 12 udvides